

dTest: Připravujete se na stáří?

5.4.2023 - Lucie Korbéliusová | DTest

Jak se to má s důchody?

Populace v České republice stárne. Podíl seniorů v populaci v roce 2001 činil 13,9 %, v roce 2021 to bylo již 20,6 %. Vyhlídky na následující roky však zvrat v tomto trendu nenasvědčují. Například současnou věkovou skupinu, která slaví 40. až 60. rok věku, tvoří zhruba o 600 tisíc lidí více než věkovou skupinu ve věku 20 až 40 let. Počet lidí pobírajících důchod se tedy bude i nadále navyšovat, přičemž počet lidí, z jejichž odvodů na sociální pojištění jsou důchody hrazeny, se bude naopak snižovat. Udržitelnosti důchodového systému nepomáhá ani vývoj výše důchodů. Kvůli vysoké inflaci, na níž je růst důchodů navázán, průměrný důchod v letošním roce převyší částku 20 000 Kč. Ještě v roce 2019 přitom činil 13 465 Kč. Při aktuálním nastavení tedy to, co stát na odvodech na sociální pojištění vybere, nestačí na výplatu důchodů o zhruba 21,5 miliardy Kč (saldo systému hospodaření důchodového pojištění v roce 2022). Z výše uvedeného plyne, že pokud stát zcela nerezignuje na udržitelnost veřejných financí, bude muset dojít k přenastavení jednotlivých parametrů důchodového systému. Takové změny jsou ve společnosti mimořádně nepopulární, neboť obnáší úpravy výše odvodu na sociální pojištění, věku odchodu do důchodu či výše důchodu, popřípadě kombinaci těchto opatření. Ve výsledku tak současné skupině ekonomicky aktivních obyvatel nezbyvá než vzít přípravu na stáří do vlastních rukou.

Jaké jsou možnosti a jaká se s nimi pojí rizika?

„Při úvaze nad tím, jak se zaopatřit na stáří je zapotřebí vzít v úvahu základní poučky. Vysoký předpokládaný výnos investice jde ruku v ruce s větším rizikem a podezřele výhodná nabídka je zpravidla více podezřelá než výhodná. Šmejdi jdou totiž s dobou a pod moderním hávem odkazujícím na aktuální trendy se mohou skrývat známé pyramidové hry či Ponziho schéma.“ vysvětluje Eduarda Hekšová, ředitelka spotřebitelské organizace dTest.

Vhodný způsob přípravy na stáří je také do značné míry individuální záležitostí. Každý, kdo se chystá si pro tyto účely odkládat své peníze, by si proto měl odpovědět na základní otázky, které mu pomohou s výběrem vhodného investičního či spořicího nástroje, a to: Co si od investice slibují? Jak dlouho chci spořit? Jaké riziko je pro mě únosné?

V dlouhém investičním horizontu mladého člověka, jehož cílem je vytvoření finančního polštáře na poklidný konec života, se vzájemně vyvažují výkyvy, k nimž dochází na trhu v závislosti na ekonomickém cyklu. Investor si tak může dovolit rizikovější nástroje, zvláště pokud je srozuměn, že o minimálně o část prostředků může přijít.

S přibližujícím se odchodem do důchodu střadatelé naopak vyhledávají krátkodobější ochranu již naspořených prostředků před jejich znehodnocením v důsledku inflace. K tomu častěji využívají konzervativnější, tedy méně rizikové nástroje.

Zavedené konzervativní nástroje

Penzijní spoření je nejčastějším způsobem, jak se Češi připravují na své stáří. Jedná se o velmi konzervativní nástroj, který neslibuje velké zhodnocení vkladů. Na druhé straně s ním je spojeno minimální riziko a střadatelům je navíc přiznána státní podpora a daňové úlevy. Ani to však nestačí k tomu, aby produkt zejména v dnešní době, ochránil vklady před inflací.

Mezi další velice oblíbené nástroje patří stavební spoření. Jeho název je poněkud matoucí, neboť již delší dobu neodpovídá původnímu účelu. Naspořené prostředky nejsou vázány k tomu, aby byly použity k bydlení. Lze je použít zcela libovolně. Výhodou je garantovaná státní podpora, která dosahuje 10 % z ročního vkladu, maximálně však 2 000 Kč ročně, a prakticky nulové riziko. Nevýhodou je, že pro přiznání státní podpory jsou naspořené prostředky vázány alespoň po dobu 6 let. Po tuto dobu tedy není možné prostředky vybrat. Stavební spoření pro přípravu na stáří může sloužit pouze podpůrně a z hlediska aktuálně diskutovaných změn v nastavení parametrů státní podpory lze navíc počítat s jeho postupným zánikem.

Mezi konzervativní nástroje lze zařadit i termínované vklady. Fungují tak, že s vloženou částkou po smluvenou dobu nelze vůbec disponovat, a to výměnou za to, že po skončení smluvené doby je vkladateli vrácena částka navýšená o předem dohodnutý úrok. Jejich přínos je však v dnešní době diskutabilní. Úroky, které banky pro úročení termínovaných vkladů nabízejí, se totiž aktuálně o mnoho neliší od úroků nabízených u spořicíh účtů. S penězi na spořicíh účtech přitom můžete nakládat dle libosti.

Investování

Zajímavého zhodnocení lze dosáhnout prostřednictvím pravidelného investování, například prostřednictvím podílových fondů. Ty jsou prostředkem kolektivního investování, kdy více investorů svěří své prostředky investiční společnosti, který tyto prostředky profesionálně spravuje s cílem je zhodnotit. Správa fondu spočívá v nákupu a prodeji akcií, dluhopisů, komodit, cizích měn, podílů v jiných fondech apod. Za tuto činnost pak investiční společnosti jako správci náleží odměna. Investice do podílového fondu je vhodná zejména pro dlouhodobé investice. Výhodou tohoto typu investování je zpravidla vyšší zhodnocení než u konzervativních bankovních nástrojů. Lze si také vybrat fond podle zamýšlené investiční strategie (rizika) a zpravidla lze prostředky poměrně rychle vybrat. Naopak nevýhody lze spatřovat v různých poplatcích (vstupní, za správu, za zpětný odkup apod.), v riziku špatné volby fondu i výkyvech v aktuální hodnotě portfolia.

Alternativou k investování do podílových fondů je investování individuální, k němuž lze v dnešní době využít dokonce i různé mobilní aplikace. Jejich prostřednictvím či prostřednictvím například banky lze přímo nakoupit akcie veřejně obchodovatelných společností, komodity (obilí, kakaové boby, zlato aj.), kryptoměny, spekulovat na vývoj kurzů měn či obchodovat s jinými investičními nástroji. I zde je nákup či případný prodej spojen s různými poplatky. Portfolio investic si v tomto případě sestavuje a spravuje investor sám. „Proto je tento způsob financování vhodný pouze pro ty, kteří se dobře orientují na trhu a jsou si dobře vědomi veškerých faktorů, které se promítají do aktuální hodnoty obchodovaných aktiv,“ uzavírá Eduarda Hekšová z dTestu.

Pokud spotřebitelé mají otázky k tomuto tématu, mohou se obrátit na bezplatnou spotřebitelskou poradnu dTestu, a to elektronicky na www.dtest.cz/spotrebitelska-poradna nebo telefonicky na číslo 299 149 009.

dTest, o.p.s. je největší českou spotřebitelskou organizací, která v ČR působí již od roku 1992. Je vydavatelem spotřebitelského časopisu dTest, na jehož stránkách jsou publikovány výsledky nezávislých a objektivních testů produktů, varování před nebezpečnými a zdravotně závadnými výrobky, informace o spotřebitelských právech a rady, jak tato práva účinně uplatňovat. dTest je součástí mezinárodní organizace International Consumer Research and Testing (ICRT) a evropské spotřebitelské organizace BEUC.

Poradenská linka časopisu dTest – 299 149 009 – je v provozu každý pracovní den od 9 do 17 hodin a spotřebitelé na ní mohou konzultovat s právními poradci časopisu dTest nejrůznější spotřebitelské problémy, a to za cenu běžného tarifu volání. Od spuštění v roce 2010 této možnosti využily již

statistice spotřebitelů a poradenská linka časopisu dTest se tak stala první a nejvyhledávanější cestou k řešení potíží, se kterými se zákazníci na trhu setkávají.

<https://www.dtest.cz/clanek-10113/dtest-pripravujete-se-na-stari>